

de være fornede, som de ville. Ja, denne Maskine vil man meget let kunne benytte til at frembringe det, det kommer an paa ved et nyt Gevær, nemlig selve Baglademekanismen. Gaaer man ud fra, da man nu benytter Geværløb af Staal, at det ikke vil falde os ind selv at forarbejde disse, som paa en lettere Maade kunne faaes i Handelen, kan Maskinen, som den nu er, godt fabrikere de øvrige Geværdele, og derved aarligen forsyne os med nogle Tusinde Geværer af den Slags, som vi senere maatte faae isinde at anstaffe, naar kun vi tage Geværløbene fra Ubladet.

Dengang Bevilling var for, fteete intet Forlangende til en Patronmaskine, men netop fordi Geværer saaa at sige saabt pludselig ned fra Himlen til os, synes Ingen at have tænkt derpaa. Men Geværerne kan man ikke bruge, naar man ikke har Kobberpatroner, og disse kunne ikke forarbejdes ved Haandkraft, men kun ved Hjælp af en Maskine; det er naturligt, at naar man vil have Geværerne, bør man ogsaa paatage sig det Ansvar at staffe en Maskine til Patronerne, naaget Bevilling dertil ikke var givet; i modsat Fald vilde man ikke bragt denne Sag et Haneffed fremad. Patronhylsemaskinen er nu indrettet saaledes, at den ikke alene kan anvendes til de forandrede Taprifler, men ogsaa til hvilken som helst Ammunition, der maatte blive benyttet til et nyt Skydevaaben.

Ørede Medlemmer have udtalt sig om Beliggenheden af Værkstedet og sagt, at den var farlig og uheldig. Saadanne Ytringer røbe ikke meget Djendstab til Dampmaskiners Væsen, og jeg tillader mig at paastaae, at Ulden i Portnerens Stue i det kongelige Bibliothek er langt farligere for Bibliotheket end den Ild, der er under Dampmaskinen i det omtalte Værksted. Der ligger jo ibrigt, som de Herrer vide, en anden Dampmaskine nærmere Bibliotheket, nemlig den Dampmaskine, der skaffer Varme til Generalstabens Værelser. Jeg finder altsaa, at dette Spørgsmaal om Beliggenheden ikke har megen Betydning; tværtimod burde man være opmærksom paa, at naar det kongelige Artilleri har lagt dette Værksted saa tæt ved sig, er det fteet for ikke at skabe en ny Administration, for ikke at oprette

nye Bestillinger, og for at det med sit sædvanlige Personale kunde bestyre det. Jeg anseer det for et overordenligt Held, at vi, førte dertil ved Omstændighedernes Magt, have faaet dette Værksted. Naar det af den ærede Finantsminister er sagt, at Ingen havde tænkt paa at staffe et saadant Værksted tilstede, maa jeg udtale, at det er en stor Feil af tidligere Krigsministre, at Saadant ikke er fteet, thi der er ikke noget Arsenal i Europa, der med Hensyn til hensigtsmæssige Arbejdsredskaber staaer saa langt tilbage, som det danske Arsenal stod i 1863. Dengang var Tilstanden der, — og det er ikke nogen Overdrivelse — i Henseende til hele Arbejdsmethoden omtrent den samme som i Christian den 7des Dage. Forholdet var saaledes, at da vi i sidste Krig, hvor vi brugte saa overordenligt mange flere Geværer, end vi havde Soldater, — 75 pCt. —, at da vi manglede Rifler, maatte man paa gamle Riffløb og med tilfældige Arbejdere og paa det aabne Loft staae og rifle de glatløbende Geværer, og saa hverligt var man bragt af Mangel paa Redskaber, der kunne fremme Arbejdet, at f. Ex. de Soldater, der skulde til Femern, bogstaveligt i Afreisens Dieblil maatte staae og vente paa, at deres Geværer skulde blive færdige; saavidt var man bragt ved ikke at have tilstrækkelige Maskiner, Arbejdskraft og Værktøi. Iøvrigt vil jeg bemærke, at det ikke er almindeligt, at der bruges 75 pCt. flere Vaaben, end der er Combattanter. I Krigene 1848—50 brugtes der kun 10 pCt. mere. Men denne Gang havde vi 40,000 Combattanter, — og Arsenallet udliveredede 70,000 Geværer.

Hvad den constitutionelle Side af Sagen angaaer, er det mig ikke ret klart — jeg tilstaaer det ligefrem —, hvad der har foranlediget saavel Krigsministeren som Finantsministeren til ikke at ville komme og forlange disse Penge paa en Tillægsbevilling. Netop fordi den vedkommende Minister har handlet i Hærens og Fædrelandets Interesse, og fordi Regjeringen ved at fremlægge Actstykkerne kan vise, at den, ved at fravige Bevillingens Ordlyd, har handlet rigtigt og forstandigt, forekommer det mig, at den saa trygt kunde bede om disse Penge paa en Tillægsbevilling; thi